

REFORMA VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

PREHĽAD Č. 7: Zelené verejné obstarávanie

Cieľom nových pravidiel je uľahčiť integráciu environmentálnych aspektov do postupov verejného obstarávania. Zahŕňajú horizontálnu doložku, ktorá sa okrem iného vzťahuje na záväzky v oblasti životného prostredia, ustanovenia o používaní environmentálnych značiek, možnosť zohľadniť faktory životného prostredia v celom výrobnom procese a prístup na základe nákladov na životný cyklus.

Horizontálna doložka

- podniky musia pri vykonávaní verejných zákaziek spĺňať všetky environmentálne povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov EÚ a vnútroštátnych a medzinárodných právnych predpisov,
- podnik, ktorý nedodržiava tieto záväzky, môže byť **vylúčený** z postupu verejného obstarávania,
- podniku, ktorý predložil najlepšiu ponuku, nemusí byť zadaná zákazka, ak ponuka nespĺňa tieto záväzky,
- ak je ponuka **neprimerane nízka**, pokiaľ ide o vyhotovenie prác, dodanie tovarov alebo poskytnutie služieb, z dôvodu nesplnenia týchto povinností musí byť **zamietnutá**.

Značky

- **Značka** je hodnotenie/dokument, ktorý potvrdzuje, že daný výrobok spĺňa stanovené a vopred určené požiadavky a podmienky kvality. Nové pravidlá umožňujú verejným obstarávateľom odvolať sa na špecifickú značku alebo ekologickú značku pri určovaní environmentálnych charakteristík prác, tovarov alebo služieb, ktoré chcú nakúpiť.
- Musia však splniť určité **podmienky**:
  - **všetky požiadavky**, ktoré sa vyžadujú na získanie značky, sa musia **vzťahovať na konkrétne práce, tovary alebo služby**, ktoré sú predmetom nákupu, t. j. musia ich charakterizovať. Ak značka zahŕňa požiadavky, ktoré sa vzťahujú na samotný podnik alebo jeho politiku vo všeobecnosti, verejný obstarávateľ sa nemôže na túto značku odvolať. V tomto prípade sa verejný obstarávateľ môže odvolať iba na špecifické požiadavky značky, ktoré sa týkajú nakupovaných prác, tovarov alebo služieb,
  - značky musia určiť **nezávislé orgány** transparentným postupom, na ktorom sa môžu zúčastniť všetky zúčastnené strany – vládne orgány, spotrebiteľia, výrobcovia, distribútori a mimovládne organizácie,
  - značky sa musia zakladať na **objektívnych a nediskriminačných kritériách a musia byť dostupné všetkým zainteresovaným stranám**,
  - ak podnik nezískal značku včas, verejní obstarávatelia musia prijať **rovnocenné značky alebo iné formy potvrdenia**.

Výrobný proces

- Verejní obstarávatelia môžu zohľadniť **všetky faktory výrobného procesu, poskytovania služieb alebo obchodovania**, aj keď takéto faktory nie sú súčasťou materiálnej podstaty produktu. Napríklad:
  - pokiaľ ide o technický opis, môžu vyžadovať, aby sa pri výrobe tovarov alebo služieb, ktoré chcú nakúpiť, nepoužívali toxické chemické látky, alebo aby sa používali energeticky účinné stroje,
  - môžu rozhodnúť, že zákazku zadajú podniku, ktorý ponúka tovary/služby najviac vyhovujúce týmto podmienkam, alebo môžu uprednostniť produkt, ktorý pochádza zo spravodlivého obchodu (fair-trade),
  - môžu posúdiť pomer ceny a kvality na základe environmentálnych aspektov, napríklad či boli knihy vytlačené na recyklovanom papieri alebo na papieri z dreva vyprodukovaného udržateľným spôsobom.

Náklady na životný cyklus

- Nové pravidlá podporujú prístup na základe nákladov na životný cyklus. Pojem „náklady na životný cyklus“ zahŕňa **všetky náklady počas životného cyklu** prác, tovaru alebo služieb. Patria tam **interné náklady, ako aj náklady spojené s faktormi životného prostredia**:
  - interné náklady zahŕňajú náklady na výskum a vývoj, výrobu, dopravu, spotrebu energie, údržbu a likvidáciu po skončení životného cyklu,
  - medzi externé náklady patria emisie skleníkových plynov, znečistenie spôsobené ťažbou nerastných surovín používaných vo výrobkoch alebo spôsobené samotnými výrobkami alebo ich výrobou.
- **Náklady spojené s environmentálnymi externalitami** sa môžu zohľadniť len vtedy, ak sa dá určiť a overiť ich peňažná hodnota. Ak na výpočet nákladov na životný cyklus neexistuje nijaká spoločná metóda na úrovni EÚ, môžu sa takéto metódy stanoviť na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni. Musia však byť všeobecné (nemali by byť navrhnuté výlučne pre jeden konkrétny postup verejného obstarávania), objektívne a požadovať údaje, ktoré podniky môžu poskytnúť s primeraným úsilím.